

Europos
komisija

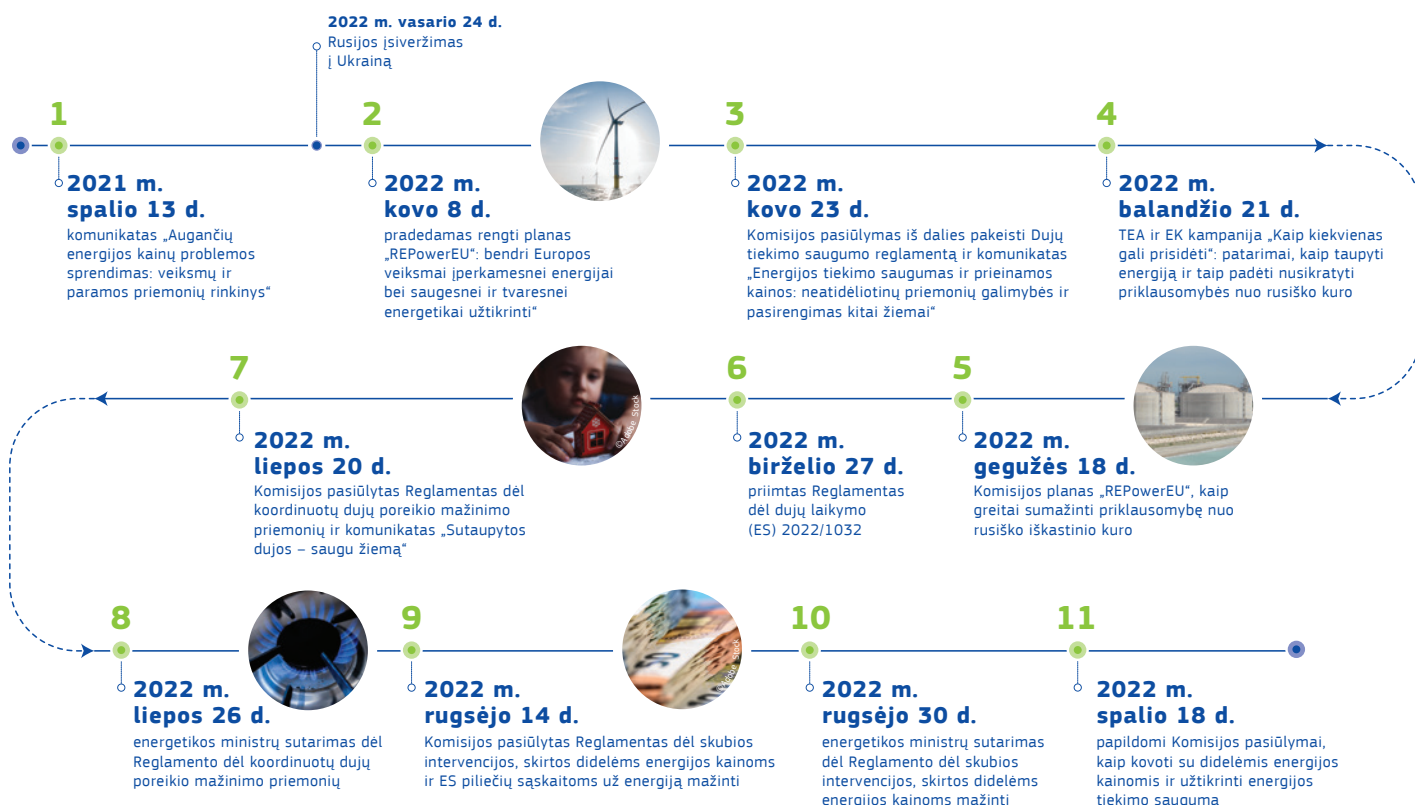
ES veiksmai dėl didelių energijos kainų ir energijos tiekimo saugumo

2020 M. SPALIS

Komisija pastaraisiais metais sprendė kylančių energijos kainų problemą. Padėtis energijos rinkoje gerokai pablogėjo **Rusijai įsiveržus į Ukrainą** ir toliau dedant pastangas savo energijos išteklius naudoti kaip ginklą Europai šantažuoti. Rusijai ir toliau manipuliuojant dujų tiekimu, nutraukus tiekimą į Europą dėl nepagrįstų priežasčių, įtampa ir nerimas rinkose stiprėjo.

Nors tiekimas iš Rusijos labai sumažėjo – **pernai iš jos importavome 45 proc., o 2022 m. rugsėjo mėn. – tik 14 proc. dujų**, Europai pavyko rasti alternatyvių energijos tiekimo šaltinių bei sumažinti savo poreikį ir taip atsverti tiekimo sumažėjimą. Taip pat ėmėmės politikos priemonių, kuriomis mažinamas bendras rinkos nepastovumas, o energetikos sektoriaus pajamų paviršius perskirstomas piliečiams ir verslui.

- 2021 m. spalio mėn. pristatėme **Energijos kainų priemonių rinkinį**, kuriuo naudodamasi valstybės narės įgyvendino daug nacionalinio lygmens priemonių, kad sumažintų kainų spaudimą piliečiams ir pramonei.
- Rusijai įsivežus į Ukrainą, Komisija Energijos kainų priemonių rinkinį 2022 m. pavasarį papildė **komunikatu „Veiksmų kryptis – intervencijos į energijos rinką trumpuoju laikotarpiu ir elektros energijos rinkos modelio tobulinimas ilguoju laikotarpiu“**.
- Gegužės mėn. priėmėme **planą „REPowerEU“**, kad kuo greičiau nusikratytume priklausomybės nuo rusiško iškastinio kuro taupydami energiją, gamindami švarią energiją ir įvairindami energijos tiekimo šaltinius.

Kad būtų užtikrintas tiekimo saugumas ateinančiomis žiemomis, Komisija kovo mėn. pasiūlė naujus **minimalius dujų laikymo įpareigojimus**, o liepos mėn. – **tikslą dujų poreikį sumažinti 15 proc.**, kad būtų pagerinta pasiūlos ir paklausos pusiausvyra Europoje. Valstybės narės šiuos pasiūlymus greitai priėmė iki vasaros ir pastangos taupyti energiją ir užpildyti saugyklas ligi šiol davė gerų rezultatų. **Todėl dabar saugyklos Europos Sąjungoje pripildytos daugiau kaip 90 proc.**

Vasaros mėnesiais, kurie taip pat pasižymėjo **klimato kaitos sukeltomis** ekstremaliomis oro sąlygomis, kainos toliau didėjo. Visų pirma sausros ir ekstremalus karštis turėjo įtakos elektros energijos gamybai hidroelektrinėse ir branduolinėse elektrinėse. Dėl to pasiūla dar sumažėjo. Todėl rugsėjo mėn. Komisija pasiūlė (o valstybės narės pritarė) **papildomas priemones**, kuriomis **mažinamas elektros energijos poreikis** ir **surenkamas netikėtas energetikos sektoriaus pelnas**, kad daugiau pajamų būtų paskirstyta piliečiams ir pramonei.

Spalio 18 d. Komisija pasiūlė tęsti darbą **bendrai perkant dujas**, taikant **kainų ribojimo mechanizmus** ir naujas **skaidraus infrastruktūros naudojimo**, valstybių narių **solidarumo** ir **dujų poreikio mažinimo** priemones. Tai užtikrins didesnę stabilumą rinkoje.

